

Blått kutt rammer etisk

BISTAND: NHO Handel mener budsjettkutt fra regjeringen svekker norske bedrifters muligheter til å sikre tryggere og bedre arbeidsforhold for arbeidere i fattige land.

GEIR OVE FONN

geir.ove.fonn@vl.no

Nordmenn handlet i 2015 klær og sko 40 prosent billigere enn i 1998. I samme periode økte de samlede prisene på varer og tjenester, altså konsumprisindeksen, med over 40 prosent.

Billige klær og andre varer importert fra fattige land skaper utvikling og arbeid for mange fattige, men har også en nedside: Mye blir produsert under elendige lønns- og arbeidsvilkår, i verste fall med grove brudd på menneskerettighetene og bruk av barnarbeidere.

Hardt kutt. Nå kan arbeidet for en mer etisk og rettferdig handel få et skudd for baugen. I forslaget til statsbudsjett legger regjeringen opp til kraftig bistandskutt for næringsutvikling.

Regjeringen foreslår 149 millioner til dette neste år, en nedgang på over 40 prosent sammenlignet med 259 millioner i saldert budsjett for 2015.

Dette er midler som blant annet brukes til å støtte norsk næringslivs arbeid med å sikre anstendige og fattigdomsreduserende arbeidsplasser i sør.

– Det er overraskende og uheldig at regjeringen legger opp til kraftige kutt her. Det er et veldig dårlig signal, særlig nå som det blir mer og mer global handel. Dette svekker norske bedrifters muligheter til å bidra til å sikre best mulig etisk standard i produksjonen av det de importerer, sier administrerende direktør Bjørn Næss i NHO Handel.

Stor omsetning. NHO Handel er med i Initiativ for etisk handel (IEH), et ressurscenter og en pådriver for etisk handel, i sin tid initiert av Kirkens Nødhjelp sammen med LO, Virke og Coop.

IEH har som medlemmer 117 bedrifter, 26 organisasjoner og 20 offentlige virksomheter, der medlemsbedriftene årlig omsetter for mer enn 600 milliarder kroner.

IEHs jobber blant annet for å heve standarden i tekstilindustrien i land som Bangladesh og Vietnam. Dette er en industri som har vært preget av elendige lønninger, helsefarlige arbeidsplasser og barnarbeid.

I fjor deltok 34.000 arbeidere ved ti fabrikker i Bangladesh og seks fabrikker i Vietnam i IEHs program for bedre dialog mellom ledelse og ansatte, for å styrke de ansattes muligheter til å påvirke

arbeidsforholdene. I Bangladesh er det skapt mer enn 2,3 millioner nye arbeidsplasser i tekstilindustrien de siste 15 årene.

Frykter knekk. NHO Handel frykter at arbeidet til IEH for å fremme ansvarlige leverandørkjeder, med vekt miljøhensyn og arbeidsvilkår for arbeidstakere i sør, vil få seg en knekk.

– Norske bedrifter er gjennomgående blitt mye flinkere til å ta etisk ansvar overfor hele leverandørkjeden. Det er økt oppmerksomhet om barnarbeid og brudd på menneskerettigheter,

men vi trenger et ressurscenter som IEH som pådriver i dette viktige arbeidet, sier Bjørn Næss.

Siden IEH ble etablert for 16 år siden har medlemmene bidratt med 50 millioner kroner i dette arbeidet, mens det offentlige har støttet med 30 millioner. IEH er det eneste ikke-kommersielle nettverket i Norge som yter konkret bistand til næringslivet på dette feltet.

Må si nei. – Et så kraftig kutt vil få katastrofale følger for vår mulighet til å drive dette arbeidet, og også for mange andre

NÆRINGSUTVIKLING

► I statsbudsjettet for 2016 foreslo Solberg-regjeringen å bruke 269 millioner kroner på bistand til næringsutvikling i sør.

► I det salderte budsjettet for 2016 er bistand for næringsutvikling redusert til 139 millioner. Kuttet skyldes at en økt andel av bistanden går til flyktningutgifter i Norge.

► For 2017 foreslår regjeringen 149 millioner kroner til næringsutvikling.

aktører, sier daglig leder Per N. Bondevik i IEH.

IEH har allerede før det siste kuttet vært nødt til å avslå forespørsler fra internasjonale aktører som Den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO), OECD og FNs Global Compact, om å stille opp med ekspertise i slike spørsmål.

– Det er synd, for vi har nyttig kompetanse å bidra med i slike ekspertkomiteer, sier Bondevik.

Han mener budsjettposten bør dobles fra de foreslåtte 149 millioner kroner, for også å kunne følge opp stortingsmeldingen

Se flere nyheter vl.no

handel

TEKSTILBRANSJEN: Klesindustrien i Bangladesh (bildet) har måttet tåle massiv kritikk for elendige og livsfarlige arbeidsvilkår. Initiativ for etisk handel frykter at arbeidet for bedre forhold svekkes når regjeringen kutter i viktig budsjettpost.

Foto: A.M. Ahad/AP/NTB scanpix

Sammen om jobben og handlingsplanen om næringsliv og menneskerettigheter.

Han mener regjeringens bryter sine egne ambisjoner:

– Utenriksminister Børge Brende har gjentatte ganger understreket at næringslivsutvikling er et av fire satsingsområder i norsk utviklingspolitikk framover, sier Bondevik.

Avviser kritikk. Regjeringen avviser kritikk om at den ikke satser på jobbskaping og næringsutvikling i sør. Siden 2013 er overføringene til Nor-

fund, Statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland, økt med rundt 25 prosent. Norfund vil neste år få tilført 1,5 milliarder over bistandsbudsjettet.

– Gjennom bistanden må vi legge til rette for at bedriftene kan gjøre det de kan best, nemlig å skape vekst og arbeidsplasser, sa Brende da budsjettet ble lagt fram.

Samtidig lanserte regjeringen en ny tilskuddsordning for yrkes- og fagutdanning i fattige land på opptil 500 millioner kroner fordelt over de neste fem årene.

Bred innsats. Statssekretær Tone Skogen i UD påpeker at arbeidet med å bidra til økonomisk vekst i utviklingsland handler om langt mer enn den ene posten for næringsutvikling.

– Regjeringen bruker også betydelig midler på viktige programmer for å skape økonomisk vekst og bedre rammevilkår for næringslivet, som Olje for Utvikling, Skatt for utvikling og Fisk for utvikling, sier Skogen.

I tillegg kommer bidrag til Verdensbanken og regionale utviklingsbanker, der jobbskaping og næringsutvikling står sentralt.

luther

Boklansering med Dagfinn Høybråten

Hjemme i julen

Betraktninger om den største fortellingen av dem alle

Samtale med forfatter Dagfinn Høybråten, høytlesning, musikalsk innslag og signering.

Bok & Media
Akersgata 47, Oslo
Lørdag 5.11 kl 12–14

”Jeg har gjennom alle livets faser hatt stor glede av julens festlige innpakning. Samtidig har jeg gjennom de siste par tiår latt meg utfordre til å lete fram noen av de dype hemmeligheter i fortellingene om Jesus. Jeg håper boken kan være til inspirasjon for flere som leter etter det egentlige julebudskapet bak alt det ytre.”

– Dagfinn Høybråten

www.lutherforlag.no